

Wprowadzenie Maria Supera-Markowska

Asociación Española de Fundaciones, Análisis de la contribución económica y social de las fundaciones españolas, Madrid 2023.

Asociación Española de Fundaciones, Características básicas de las fundaciones españolas, https://conocerelsector.fundaciones.org/resumen_ejecutivo_1/ (dostęp: 15.04.2024 r.).

Błaszczyk A., Opodatkowanie organizacji pozarządowych, Ośrodek Doradztwa i Doskonalenia Kadr, Gdańsk 2017.

Blicharz J., Huchla A., Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Komentarz, Wolters Kluwer, Warszawa 2008.

Działalność stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych, fundacji, społecznych podmiotów wyznaniowych, kół gospodyń wiejskich oraz samorządu gospodarczego i zawodowego w 2022 r. – wyniki wstępne, GUS, Warszawa 2023.

Gluziński A., Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, Difin, Warszawa 2005.

Gobierno de España, Anuario estadístico del Ministerio del Interior 2018, Madrid 2019.

Gobierno de España, Anuario estadístico del Ministerio del Interior 2020, Madrid 2021.

Gobierno de España, Anuario estadístico del Ministerio del Interior 2022, Madrid 2023.

Izdebski H., Ustawa o działalności pożytku publicznego. Komentarz, Ministerstwo Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej, Warszawa 2003.

Kubalski G.P., Skóbel B., Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Komentarz, C.H. Beck, Warszawa 2021.

La Unión Europea ante la inteligencia artificial: aspectos legales, éticos y sociales en Polonia y España y nuevas perspectivas legislativas, red. M. Supera-Markowska, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2024.

Preferencje podatkowe w Polsce, Ministerstwo Finansów, Warszawa 2018.

Problemas actuales de las finanzas públicas y novedades de políticas fiscales: punto de vista hispano y polaco, red. M. Supera-Markowska, C.H. Beck, Warszawa 2022.

Satellite Account on Non-profit and Related Institutions and Volunteer Work, United Nations, New York 2018.

Sektor non-profit w 2018 r. The non-profit sector in 2018, red. K. Goś-Wójcicka, GUS, Warszawa–Kraków 2020.

Sektor non-profit w 2020 r. Stowarzyszenia, fundacje, społeczne podmioty wyznaniowe, samorząd gospodarczy i zawodowy. The non-profit sector in 2020. Associations, foundations, faith-based charities, business and professional associations, red. K. Goś-Wójcicka, GUS, Warszawa–Kraków 2022.

Skiba R., Prawne warunki działania organizacji pozarządowych, Akademia Rozwoju Filantropii w Polsce, Warszawa 2006, <https://ngoteka.pl/bitstream/handle/item/171/Modu%201%20-%20Prawne%20warunki%20dzia%20ania%20organizacji%20pozarz%4%85dowych.pdf?sequence=1> (dostęp: 15.04.2024 r.).

Supera-Markowska M., Odliczenia darowizn dokonywanych na cele działalności pożytku publicznego w polskim systemie podatkowym – stan obecny i postulowane zmiany, (w:) W poszukiwaniu perpetuum mobile. Dobre prawo dla trzeciego sektora, red. M. Szafranek, S. Wójcik, Uniwersytet Warszawski, Warszawa 2023.

Supera-Markowska M., Opodatkowanie organizacji pozarządowych, Espol sp. z o.o., Warszawa 2015.

Supera-Markowska M., Opodatkowanie organizacji pozarządowych, Espol sp. z o.o., Warszawa 2016.

Supera-Markowska M., Podstawy prawne tworzenia i funkcjonowania organizacji pozarządowych, Espol sp. z o.o., Warszawa 2015.

Supera-Markowska M., Zarys prawa hiszpańskiego i prawa polskiego. Esbozo del derecho español y del derecho polaco, C.H. Beck, Warszawa 2013.

W poszukiwaniu perpetuum mobile. Dobre prawo dla trzeciego sektora, red. M. Szafranek, S. Wójcik, Uniwersytet Warszawski, Warszawa 2023.

Żołędowska M., Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Praktyczny komentarz, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Warszawa 2011

Gospodarka jednostek sektora non-profit w wybranych krajach OECD w latach 2002–2022 w świetle rachunków narodowych Michał Bitner

Anheier H.K., Salamon L.M., Nonprofit Institutions and the 1993 System of National Accounts, „Working Papers of the Johns Hopkins Comparative Nonprofit Sector Project” 1998, nr 25.

European Communities, International Monetary Fund, Organisation for Economic Co-operation and Development, United Nations, World Bank, System of National Accounts 2008, New York 2009.

European Union, European System of Accounts. ESA 2010, Publications Office of the European Union, Luxembourg 2013.

Kumar A., Singh R., Kumar N., Coverage of NPISH in National Accounts – Some Issues, „Journal of Income and Wealth” 2012, t. 34 (1).

Martin J., Franklin J., Fuller Measures of Output, Input and Productivity in the NonProfit Sector: A Proof of Concept for the United Kingdom, „International Productivity Monitor” 2023, nr 44.

Messina A., Riccioni S., The Economic Account of Nonprofit Institutions Serving Households. Towards the construction of a satellite account of the Nonprofit Sector in Italy, 15th Voorburg Group Meeting on Service Statistics, Madrid, 18–22 September 2000.

Salamon L.M., Sokolowski S.W., Haddock M., Tice H.S., Portugal: Portugal’s Nonprofit Sector in Comparative Context, Johns Hopkins Center for Civil Society Studies, Baltimore, MD 2012.

Yamashita T., Prototype Account of Non-profit Institutions Serving Households in the United States, 1992–2019, Paper prepared for the 36th IARIW Virtual General Conference, August 23–27, 2021.

Działalność pożytku publicznego w polskim systemie podatkowym Maria Supera-Markowska

Comi R., Działalność gospodarcza organizacji pozarządowych, Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego, Warszawa 2001.

Działalność stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych, fundacji, społecznych podmiotów wyznaniowych, kół gospodyń wiejskich oraz samorządu gospodarczego i zawodowego w 2022 r. – wyniki wstępne, GUS, Warszawa 2023.

Gomułowicz A., Zasada sprawiedliwości podatkowej, Dom Wydawniczy ABC, Warszawa 2001.

Gomułowicz A., Małecki J., Podatki i prawo podatkowe, LexisNexis, Warszawa 2013.

Izdebski H., Ustawa o działalności pożytku publicznego. Komentarz, Ministerstwo Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej, Warszawa 2003.

Jarosiński A., Kuczmierowska L., Działalność gospodarcza organizacji pozarządowych, Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego, Warszawa 2007.

Kidyba A., Ustawa o fundacjach. Prawo o stowarzyszeniach, Wydawnictwa Prawnicze PWN, Warszawa 1997.

Koźuch A., Kołoszko-Chomentowska Z., Działalność gospodarcza organizacji publicznych, Fundacja Współczesne Zarządzanie, Białystok 2003.

Ministerstwo Finansów, Informacja dotycząca kwot 1% należnego podatku dochodowego od osób fizycznych przekazanych organizacjom pożytku publicznego w 2020 roku (z rozliczenia za 2019 rok), Warszawa 2020.

Ministerstwo Finansów, Informacja dotycząca kwot 1% należnego podatku dochodowego od osób fizycznych przekazanych organizacjom pożytku publicznego w 2021 roku (z rozliczenia za 2020 rok), Warszawa 2021.

Ministerstwo Finansów, Informacja dotycząca kwot 1% należnego podatku dochodowego od osób fizycznych przekazanych organizacjom pożytku publicznego w 2022 roku (z rozliczenia za 2021 rok), Warszawa 2022.

Ministerstwo Finansów, Informacja dotycząca kwot 1,5% należnego podatku dochodowego od osób fizycznych przekazanych organizacjom pożytku publicznego w 2023 roku (z rozliczenia za 2022 rok), Warszawa 2023.

Ministerstwo Finansów, Informacja dotycząca rozliczenia podatku dochodowego od osób fizycznych za 2018 rok, Warszawa 2019.

Ministerstwo Finansów, Informacja dotycząca rozliczenia podatku dochodowego od osób fizycznych za 2019 rok, Warszawa 2021.

Ministerstwo Finansów, Informacja dotycząca rozliczenia podatku dochodowego od osób fizycznych za 2020 rok, Warszawa 2022.

Ministerstwo Finansów, Informacja dotycząca rozliczenia podatku dochodowego od osób fizycznych za 2021 rok, Warszawa 2022.

Ministerstwo Finansów, Informacja dotycząca rozliczenia podatku dochodowego od osób fizycznych za 2022 rok, Warszawa 2023.

Ministerstwo Finansów, Informacja dotycząca rozliczenia podatku dochodowego od osób prawnych za 2018 rok, Warszawa 2019.

Ministerstwo Finansów, Informacja dotycząca rozliczenia podatku dochodowego od osób prawnych za 2019 rok, Warszawa 2021.

Ministerstwo Finansów, Informacja dotycząca rozliczenia podatku dochodowego od osób prawnych za 2020 rok, Warszawa 2021.

Ministerstwo Finansów, Informacja dotycząca rozliczenia podatku dochodowego od osób prawnych za 2021 rok, Warszawa 2022.

Ministerstwo Finansów, Informacja dotycząca rozliczenia podatku dochodowego od osób prawnych za 2022 rok, Warszawa 2023.

Ministerstwo Finansów, Preferencje podatkowe w Polsce, Warszawa 2018.

Prawo organizacji pozarządowych (organizacji pożytku publicznego): działalność gospodarcza organizacji pozarządowych, red. J. Blicharz, L. Zacharko, Wydawnictwo Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej, Racibórz 2017.

Sektor non-profit w 2018 r. The non-profit sector in 2018, red. K. Goś-Wójcicka, GUS, Warszawa–Kraków 2020.

Sektor non-profit w 2020 r. Samorząd gospodarczy i zawodowy. Stowarzyszenia, fundacje, społeczne podmioty wyznaniowe. The non-profit sector in 2020. Associations, foundations, faith-based charities, business and professional associations, red. K. Goś-Wójcicka, GUS, Warszawa–Kraków 2022.

Staszczuk P., Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Komentarz, Wolters Kluwer, Warszawa 2022.

Supera-Markowska M., Odliczenia darowizn dokonywanych na cele działalności pożytku publicznego w polskim systemie podatkowym – stan obecny i postulowane zmiany, (w:) W poszukiwaniu perpetuum mobile. Dobre prawo dla trzeciego sektora, red. M. Szafranek, S. Wójcik, Uniwersytet Warszawski, Warszawa 2023.

Supera-Markowska M., Opodatkowanie dotacji unijnych, Espol sp. z o.o., Warszawa 2014.

Supera-Markowska M., Opodatkowanie organizacji pozarządowych, Espol sp. z o.o., Warszawa 2016.

Supera-Markowska M., Podatek dochodowy od osób prawnych. Ogólna charakterystyka, (w:) M. Bitner et al., Prawo finansowe. Prawo finansów publicznych. Prawo podatkowe. Prawo bankowe, Wolters Kluwer, Warszawa 2017.

Supera-Markowska M., Podatkowe aspekty wolontariatu, "Praca Socjalna" 2021, nr 4 (36).
<https://doi.org/10.5604/01.3001.0015.3558>

Supera-Markowska M., Rachunkowość - aspekty prawne i podatkowe, Wolters Kluwer, Warszawa 2023.

Supera-Markowska M., Realizowanie celów społecznie użytecznych w ramach działalności pożytku publicznego organizacji pozarządowych - próba oceny adekwatności rozwiązań prawnopodatkowych

do specyfiki działalności NGO, (w:) Solidarność i dobro wspólne jako wartości w prawie, red. D. Bach-Golecka, Wolters Kluwer, Warszawa 2021.

Supera-Markowska M., Równość i nierówność w prawie podatkowym - studium przypadku instytucji odpisu z podatku dochodowego na rzecz organizacji pożytku publicznego, "Studia Iuridica" 2022, nr 94. <https://doi.org/10.31338/2544-3135.si.2022-94.21>

Supera-Markowska M., The income tax designation for the benefit of PBOs: correct financial support for public benefit activities by taxpayers within institution of the income tax designation?, "Kwartalnik Prawa Podatkowego" 2023, nr 4. <https://doi.org/10.18778/1509-877X.2023.04.10>

Supera-Markowska M., Uwarunkowania prawne prowadzenia działalności gospodarczej przez organizacje pozarządowe, Espol sp. z o.o., Warszawa 2015.

Supera-Markowska M., VAT a działalność pożytku publicznego - wybrane zagadnienia problemowe. Podatnicy, zwolnienia i dotacje, "Doradztwo Podatkowe - Biuletyn Instytutu Studiów Podatkowych" 2023, nr 7. <https://doi.org/10.5604/01.3001.0053.7590>

Supera-Markowska M., VAT a działalność pożytku publicznego - wybrane zagadnienia problemowe. Rozliczanie VAT z tytułu transakcji transgranicznych, "Doradztwo Podatkowe - Biuletyn Instytutu Studiów Podatkowych" 2023, nr 8. <https://doi.org/10.5604/01.3001.0053.8578>

Żołędowska M., Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Praktyczny komentarz, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Warszawa 2011.

Odliczenia darowizn na gruncie ustaw o podatkach dochodowych oraz ustaw regulujących stosunki państwa z Kościołami   Jan Gradkowski

Borecki P., Dopuszczalna wysokość odliczeń darowizn na działalność charytatywno-opiekuńczą kościołów. Glosa do uchwały NSA z dnia 14 marca 2004 r., FPS 5/04, „Glosa” 2006, nr 2.

Dlaczego Polacy odchodzą z Kościoła?, Komunikat z badań nr 105/2022, oprac. M. Grabowska, Fundacja CBOS, Warszawa 2022.

Dudra D., Ulga kościelna – historyczne przepisy, aktualne problemy, „Glosa” 2004, nr 7.

Gomułowicz A., Małecki J., Ustawa o podatku dochodowym od osób fizycznych, Dom Wydawniczy ABC, Warszawa 2003.

Nykiel W., Koperkiewicz-Mordel K., Podatek dochodowy od osób fizycznych, Dom Wydawniczy ABC, Warszawa 2003

O społecznym autorytecie Kościoła, Komunikat z badań nr 87/2022, oprac. B. Roguska, Fundacja CBOS, Warszawa 2022.

Sawa W., Glosa do wyroku NSA z dnia 10 sierpnia 2000 r., sygn. akt I SA/Po 1186/99, „Glosa” 2001, nr 9.

Stosunek Polaków do aborcji, Komunikat z badań nr 47/2023, oprac. M. Bożewicz, Fundacja CBOS, Warszawa 2023.

Supera-Markowska M., Odliczenia darowizn dokonywanych na cele działalności pożytku publicznego w polskim systemie podatkowym – stan obecny i postulowane zmiany, (w:) W poszukiwaniu perpetuum

mobile. Dobre prawo dla trzeciego sektora, red. M. Szafranek, S. Wójcik, Uniwersytet Warszawski, Warszawa 2023.

Tuleja P., (w:) P. Czarny, M. Florczak-Wątor, B. Naleziński, P. Radzewicz, P. Tuleja, Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz, red. P. Tuleja, Wolters Kluwer, Warszawa 2023.

Wyniki Narodowego Spisu Powszechnego. Ludność według przynależności do wyznania religijnego w 2021 r., GUS, <https://stat.gov.pl/spisy-powszechne/nsp-2021/nsp-2021-wyniki-ostateczne/tablice-z-ostatecznymi-danymi-w-zakresieprzynaloznosci-narodowo-etnicznej-jezyka-uzywanego-w-domu-oz-przynaloznosci-do-wyznania-religijnego,10,1.html> (dostęp: 15.04.2024 r.).

Wyznania religijne w Polsce w latach 2015–2018. Religious denominations in Poland 2015–2018, red. P. Ciecieląg, GUS, Warszawa 2019.

Opodatkowanie Kościoła katolickiego i organizacji pozarządowych w Hiszpanii

María Gabriela Lagos Rodríguez

Agencia Estatal de la Administración Tributaria del Estado (AEAT), Informe Anual de Recaudación 2022, Madrid 2023, https://sede.agenciatributaria.gob.es/static_files/AEAT/Estudios/Estadisticas/Informes_Estadisticos/Informes_Anuales_de_Recaudacion_Tributaria/Ejercicio_2022/IART22_gl_es.pdf (dostęp: 15.04.2024 r.).

Agencia Estatal de la Administración Tributaria, Estadística de cuentas anuales no consolidadas del Impuesto sobre Sociedades 2020, Madrid 2021, https://sede.agenciatributaria.gob.es/AEAT/Contenidos_Comunes/La_Agencia_Tributaria/Estadisticas/Publicaciones/sites/sociedadest2/2020/jrubik254fcb997b0ea9e2c327cd793d47545934c5fb9f.html (dostęp: 15.04.2024 r.).

Agencia Estatal de la Administración Tributaria, Estadística de los declarantes del IRFF 2021, Madrid 2022, https://sede.agenciatributaria.gob.es/AEAT/Contenidos_Comunes/La_Agencia_Tributaria/Estadisticas/Publicaciones/sites/irpf/2021/jrubik584c1ab8f058d52ff013c6aa15d6a73d8c5032ca.html (dostęp: 15.04.2024 r.).

Blanco M., La cooperación del Estado español con las confesiones religiosas. Especial referencia a la cooperación económica, „Ius Canonicum” 1998, t. 38 (76). <https://doi.org/10.15581/016.38.15894>

Centro de Investigaciones Sociológicas, Barómetro de noviembre 2022, <https://www.cis.es/-/entrega-del-barometro-de-noviembre-2022> (dostęp: 15.04.2024 r.).

Cubero Truyo A., Sanz Gómez R.J., La declaración del I.R.P.F. como cauce de financiación de la Iglesia Católica asignación voluntaria del 0,7 por 100 de la cuota íntegra, „Crónica tributaria” 2010, nr 136.

Giménez Barriocanal F., La financiación de la Iglesia Católica en España, EDICE, Madrid 2007.

KPMG, Impacto socioeconómico de la actividad cultural de la Iglesia católica en España, 2018, portantos.es (dostęp: 15.04.2024 r.).

Luque Mateo M.A., Los modelos de financiación de las confesiones religiosas en Europa, „Revista general de derecho canónico y derecho eclesiástico del Estado” 2015, nr 38.

Martín García M.M., El modelo español de financiación de la Iglesia Católica. Una valoración desde una perspectiva comparada, „Anuario de Derecho Eclesiástico del Estado” 2020, t. XXXVI.

Martín García M.M., La financiación directa de las minorías religiosas, (w:) La financiación de la libertad religiosa. Actas del VIII Simposio Internacional de Derecho Concordatario, Editorial Comares, Granada 2017.

Martínez Argüelles S.R., Una aproximación a la asignación tributaria a la Iglesia Católica desde la perspectiva de la gestión económico-financiera de la Administración, „Auditoría pública: revista de los Órganos Autónomos de Control Externo” 2020, nr 76.

Meseguer Velasco S., La financiación de la religión en Europa, Digital Reasons, Madrid 2019.

Supera-Markowska M., Hiszpański system podatkowy – ogólna charakterystyka z uwzględnieniem najnowszych rozwiązań (wprowadzonych w 2021 r.) i specyficznych cech, „Doradztwo Podatkowe – Biuletyn Instytutu Studiów Podatkowych” 2021, nr 4. <https://doi.org/10.5604/01.3001.0014.8554>

Supera-Markowska M., Uwarunkowania prawne polsko-hiszpańskiej współpracy gospodarczej – przewodnik dla przedsiębiorców, Espol sp. z o.o., Warszawa 2019.